

Annie Ernaux indfanger forelskelsen, rusen og lidelsen i 'Fortabe sig'

Annie Ernauxs "Fortabe sig" er endelig udgivet på dansk. Isabella Mieke-renard er taknemlig og revet med af hver eneste side, skriver hun i sin anmeldelse. Foto: Fra bogen.

Isabella Mieke-Renard

06.05.2023

ANNIE ERNAUX // ANMELDELSE – “Teksten er side for side medrivende i form af den voldsomme hudløshed. Modig og skamløs. Niels Lyngsø oversætter fransk til dansk, som var det dansk – men stadig fransk – i drama såvel som fakta. Man drømmer med og indfanges som læser, selv når man ikke vil.” Isabella Mieke-Renard er fuld af taknemlighed over, at *Fortabe sig* endelig er tilgængelig for et dansk publikum.

Fortabe sig

[Annie Ernaux](#)

Oversat af: Niels Lyngsø

1. udgave 2023

Antal sider: 248

Pris: 249,95 kr.

Udgiver: Gads Forlag

Udgivelsesdato: 4. maj 2023

ANNIE ERNAUX ER MODTAGER AF NOBELPRISEN I LITTERATUR 2022

At tabe sig selv totalt i en kort forelskelse og heftigt begær. Hvem har ikke prøvet det mindst én gang i livet?

Måske følte vi det undervejs ret skamfuldt, måske har vi med vilje fortrængt eller fortiet den nærmest psykedeliske tilstand, vi befandt os i? Eller måske skrev vi ikke dagbog imens, som forfatteren Annie Ernaux altid har gjort siden sin tidlige ungdom.

Netop hendes knivskarpe observationer, refleksioner og årelange indædte notitser -” for aldrig at glemme de vigtigste øjeblikke, som de færreste af os aner, måske en dag bliver de vigtigste” – udgør grundstoffet i hendes forfatterskab.

I hver eneste bog tilbyder hun os læsere: “sit personlige vidnesbyrd om levet liv”. Da hun sidste år, i oktober 2022, modtog Nobelprisen, var det ord som “klinisk akkuratesse”, “mod” og samtidig “et kollektivt udsyn”, der gik igen i de mange pristaler.

“I hver eneste bog tilbyder hun os læsere: *sit personlige vidnesbyrd om levet liv*

Kortere sagt: hendes mellemnavn er for længst blevet “Dronningen af autofiktion”.

Hver gang jeg læser hende, formår hun at vække genklang. Hun kredser om minder og hastige indtryk af tid og sted. Deres værdi, deres mulige forsvinden. Hvem er du, hvis du glemmer alt det skete? Hvordan vælger vi nogle af dem fra eller tvinger dem ud af systemet. Kan vi slette dem? Bør vi?

Denne gang er temaet – som bogens titel fortæller – at *Fortabe sig*. For eksempel i en *for-elskelse*. Tiden før vished, hvor ingen af parterne ved, om de er... er *meant to be*. Er de bogstaveligt talt præ-elskende? Alt er i spil.

“Jeg er f-o-r forelsket til at arbejde eller fokusere i dag!”, udbrød jeg for cirka 23 år siden, da jeg en morgen ankom til kontoret på DR til et redaktionsmøde. Jeg svævede, gik på luftpuder, var fuld af oxytocin, urolig hjertebanken og mangel på søvn. Jeg følte mig urørlig som i en rus.

Jeg modtog en kuvert med en virtuos håndtegning, bløde smukke fuglefjer og en masse små glasskår. Selv dét lille mysterium virkede pirrende. Jeg skrev aldrig dagbog, dog husker jeg hvert et sekund

Mine nære kolleger grinte: “Isabella, det har du da været i flere uger snart”. “Jamen jamen, det er meeeeget værre nu”. Jeg husker tydeligt, at jeg brugte ordet “værre”, for jeg var fortabt, akut handlingslammet i en uvant følelse af sur-sød smerte. *Dont fly me to the moon – I’m already there.*

Når objektet for min betagelse og mit begær, en 20 år ældre kunstner, dagligt indtalte inderlige beskeder på min (arbejds)telefonsvarer om ublu savn og længsler, blev det en føljeton, hvor kollegerne lyttede ivrigt med.

Hukommelsen er listig og drilsk. Jeg bilder mig ind, at “min kunstner-elsker” blev et fast punkt, vi lige skulle nå igennem på hvert redaktionsmøde som en tilføjelse til det sædvanlige hurtige “godmorgen”. Jeg er ikke sikker på det, det kan måske være *wishful thinking*. Der eksisterede i hvert fald et usagt følelsesbarometer i lokalet.

Fem måneder senere stoppede fortryllelsen abrupt. Manden følte sig for gammel til mig, han brød sig ikke om min berømmelse og måske vigtigst, hvem ved, kunne han ikke mærke sin kunstneriske skabertrang som ellers. Jeg modtog en kuvert med en virtuos håndtegning, bløde smukke fuglefjer og en masse små glasskår. Selv dét lille mysterium virkede pirrende. Jeg skrev aldrig dagbog, dog husker jeg hvert et sekund.

Annie Ernaux – præcis, intens og medrivende

Det samme, langt bedre og mere præcist og intenst end jeg formår, husker den nu 83-årige franske forfatter Annie Ernaux.

Fortabe sig er udgivet i Frankrig for 22 år siden, og først nu får vi den i dansk udgave. Den kunne være skrevet i går.

Hendes dagbogsnotater (som man jo ellers aldrig må snige sig til at kigge i uden tilladelse, husk det!) koncentrerer sig om hendes egen affære fra præcis 27/9 1988- 9/4 1990, de 18 måneder der blev en “besættelse, en belejring, en underkastelse, en overgivelse”.

Annie Ernaux vandt Nobelprisen i litteratur sidste år. Foto: Catherine H lie   Editions Gallimard.

Affæren er med en gift sovjetisk diplomat i Paris. Han kaldes kun for "S" i bogen, og læserne f r faktisk kun få oplysninger om mandens liv. Vi f r så *hendes* korte beskrivende dagbogsnotater : "Han knepper, drikker vodka og taler om Stalin."

Måske er han i KGB, tænker hun, men spørger ham aldrig. Han er ikke velsoigneret, har altid revnede negle, beholder sokkerne på, n r de elsker. Om han er køn eller ej, hører vi ikke. Høj og lyshåret står der blot. "S" er krævende og tydeligvis vant til at få, hvad han vil. Dyre mærkevarer optager ham langt mere end bøger, men han finder prestige i, at hun er så kendt en forfatter. Det fortæller han helt ligefremt.

Denne "S" er 35 år, hun er 49. "Hans kys er som at blive kysset som en 18-årig igen".

Han dukker op på tidspunkter, der lige passer ham og laver aftaler via midlertidige taletidskort. I perioder er der pludselig radiotavshed. Annie er fraskilt med to s nner og undervejs irriterer drengene hende; de er i vejen, hvis de vil ses eller dukker op. Den ældste s ns studielejlighed bliver, *by the way*, parrets hemmelige elskovsrede, fordi hun har nøgle.

Bogens omdrejningspunkt er den midaldrende Annie Ernauxs rødglødende altopslugende *længsel efter ham*. I hver eneste optegnelse er hendes hjerne og hjerte ved at sprænges

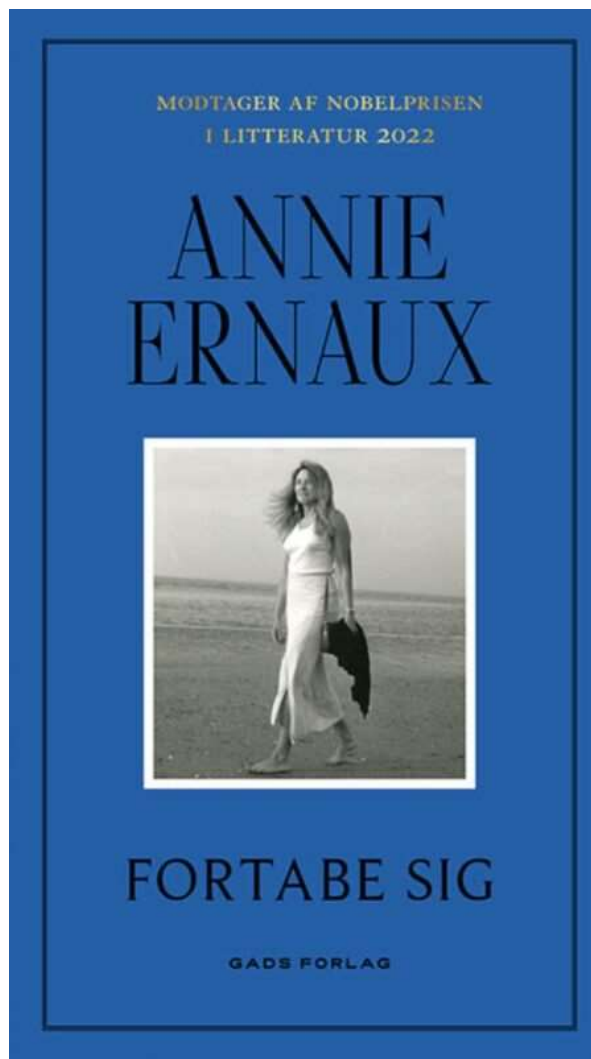
Let's face it, bogens omdrejningspunkt – langt, langt mere end denne unge diplomat ved ambassaden – er den midaldrende Annie Ernauxs rødglødende altopslugende længsel efter ham. I hver eneste optegnelse er hendes hjerne og hjerte ved at sprænges.

“Min fremtid er væk, der findes kun næste opringning, næste møde.” Når hun gang på gang noterer deres heftige sex fra aftenen før, beskriver hun detaljeret, lad os kalde det explicit, hvad hun nægter at glemme eller undvære: “I aftes tre gange på fire timer... Jeg kan ikke sove, jeg er stadig i hans hud, i hans mandlige bevægelser”.

Næste morgen står der: “Det gik op for mig, at jeg havde mistet en kontaklinse. Jeg fandt den på hans køn.” Og endnu en erotisk genkaldelse: “I går som sædvanlig en vis smag for det tarvelige... vi gik op ad trappen, den beske lugt af øl, hans ord: hjælp mig (med at komme). Hans franske ord forsvinder, han taler næsten ikke mere, han begærer mig bare”.

Og her dukker frygten op, det gør den igen og igen: “Jeg er så bange for, at han vågner af ‘*sansernes helvede*’, som vi befinder os i... Det barnligt lidende ansigt, man får, når man er prisgivet det uudslukkelige begær; sådan var hans ansigt i går aftes. I den slags øjeblikke ved jeg, at jeg stadig har ham.”

Men hjælper det at gemme et par trusser med hans sperm på, fordi hun opdager, at sommeren nærmer sig, den sommer hvor han skal rejse hjem, væk, ud af Paris? For hende “venter intetheden” konstant.

Vi deler hendes feberrus, længsel

Teksten er side for side medrivende i form af den voldsomme hudløshed. Modig og skamløs. Niels Lyngsø oversætter fransk til dansk, som var det dansk – men stadig fransk – i drama såvel som fakta.

Man drømmer med og indfanges som læser, selv når man ikke vil. Det er ikke kun Ernaux, der ikke vil mere, VI vil heller ikke mere. Det er en bedrift, intet mindre, at forfatteren får mig – måske også jer – til at føle sig lige så udmattet, som denne affære udmattede dem.

I indledningen på side 2, skriver hun allerede til os, de nysgerrige og intetanende læsere: 'Jeg kommer aldrig til at finde ud af, hvad jeg betød for ham'

Vi deler hendes feberrus og frivillige/ufrivillige underkastelse i de 18 måneders *fortabelse*. Men også hendes personlige *raison d'être* som kunstner og kvinde.

Både *highs and lows* inspirerer hende, læser man flere gange undervejs. Både i hendes favntag med lidenskaben og favntag med skrivekunsten. Disse to spor kunne ikke forenes, mens det stod på.

I indledningen på side 2, skriver hun allerede til os, de nysgerrige og intetanende læsere: ”Jeg kommer aldrig til at finde ud af, hvad jeg betød for ham”.

Det er nyt for mig, at der findes så stærk og smertefuld en *cliffhanger* i én sætning – i ét dagbogsnotat. Hun kunne på ingen måde koncentrere sig om tekstopgaver og udskød sine planlagte udgivelser. Dagbogen blev det eneste livsgivende strå. Den vandt så at sige.

Det er jeg faktisk taknemmelig for. Ikke mindst fordi den blev udgivet – og nu på dansk.

Læs flere *anmeldelser og tekster af Isabella Miehe-Renard her*.

Annie Ernaux

Årene

forelskelse

fortabelse

Følelser

fransk litteratur

Rus

Isabella Miehe-Renard

Isabella Miehe-Renard er journalist og forfatter. Hun er tidligere studievært på Kanal 2, TV2, DR1 og DR2. Hun bor i kollektiv i Halsnæs og trives udenfor rampelyset. Tæt på hav og fjord og Danmarks største sø.

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.

50 kr./md.